RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 100.809 van 13 november 2001
in de zaak A. 64.360/XII-1626.

In zake : Jackie HUYGHE,
die woonplaats kiest bij
advocaat J. TEMMERMAN,
kantoor houdende te GENT,
Sint-Martensstraat 16

tegen :

1. het VLAAMSE GEWEST,
dat woonplaats kiest bij
advocaat B. STAELENS,
kantoor houdende te BRUGGE,
Canadesen Hof
Bevrijdingslaan 4, bus 1
2. de gemeente DE PINTE.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Jackie HUYGHE op 3 juli 1995 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van twee besluiten van 6 februari 1995 van de gemeenteraad van De Pinte waarbij hij van ambtswege wordt ontslagen, een eerste keer "met retroactiviteit tot 12 februari 1986" en een tweede keer "met ingang van 7 februari 1995", evenals van het besluit van 3 mei 1995 van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden tot goedkeuring van die gemeenteraadsbesluiten;

Gelet op het arrest nr. 56.408 van 22 november 1995 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt verworpen;

Gezien de memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgesteld door auditeur-generaal M. ROELANDT;

Gelet op de beschikking van 19 oktober 1998 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikking van 19 oktober 2000 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 12 december 2000, op welke datum de zaak wordt uitgesteld tot de terechtzitting van 9 januari 2001;

Gehoord het verslag van staatsraad J. LUST;

Gehoord de opmerkingen van advocaat J. TEMMERMAN, die verschijnt voor verzoeker, van advocaat B. STAELENS, die verschijnt voor de eerste verwerende partij en van advocaten E. CORNELIS en R. BERNARD, die verschijnen voor de tweede verwerende partij;

Gehoord het andersluidend advies van eerste auditeur-afdelingshoofd R. VAN DER GUCHT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de gouverneur van de provincie Oost-Vlaanderen op 18 augustus 1986 verzoeker met ingang van 12 februari 1986 uit zijn ambt van veldwachter van de gemeente De Pinte afzet op grond van vier tenlasteleggingen; dat de Raad van State het afzettingsbesluit bij arrest nr. 47.787 van 7 juni 1994 vernietigt omdat verzoeker niet werd gehoord door de provinciegouverneur zelf; dat het arrest op 24 juni 1994 aan de gouverneur wordt

betekend; dat de gouverneur, wiens tuchtbevoegdheid intussen naar de gemeenteraad is overgegaan, met schrijven van 31 augustus 1994 aan de gemeente vraagt "de tuchtprocedure zonder uitstel te hernemen";

Overwegende dat de gemeente verzoeker met brief van 7 november 1994 meedeelt een tuchtprocedure in te zetten met betrekking tot enerzijds de feiten waarvoor hij eerder door de gouverneur werd gestraft en anderzijds "correctionele veroordelingen op 01.02.86 (lees: 01.12.86)"; dat deze tuchtprocedure evenwel wordt afgebroken;

Overwegende dat met een eerste brief van 13 januari 1995 de gemeente aan verzoeker ter kennis brengt dat ze tegen hem een tuchtprocedure inzet wegens de feiten die aanleiding gaven tot de vernietigde tuchtafzetting; dat in een tweede brief van dezelfde datum de gemeente hem meedeelt dat een tuchtprocedure wordt ingezet met betrekking tot "correctionele veroordelingen op 01.02.86 (lees: 01.12.86)"; dat de procedures er toe leiden dat verzoeker bij twee gemeenteraadsbesluiten van 6 februari 1995, goedgekeurd op 3 mei 1995 door de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijk Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, van ambtswege wordt ontslagen, een eerste keer "met retroactiviteit tot 12 februari 1986" en een tweede keer "met ingang van 7 februari 1995";

Overwegende, wat de tweede bestreden tuchtstraf betreft, dat verzoeker in een vijfde middel onder meer de schending van het algemeen rechtsbeginsel “non bis in idem” doet gelden; dat hij toelicht wat volgt :

> “De correctionele veroordeling van 01.12.1986 slaat gedeeltelijk op ‘het tanken van benzine voor het persoonlijk voertuig van de heer Huyghe, op rekening van de gemeente'.
>
> De feiten waarvoor de verzoeker de eerste bestreden tuchtsanctie werd opgelegd zijn echter dezelfde.
>
> Overeenkomstig het algemeen rechtsbeginsel 'non bis in idem' kan de verzoeker voor deze feiten niet tweemaal gesanctioneerd worden”;

Overwegende dat alleen de eerste verwerende partij hierop antwoordt; dat zij meent dat de feiten die aan de eerste en de tweede beslissing ten grondslag liggen niet identiek zijn, zij het dat er “een overlapping m.b.t. het tanken van benzine voor persoonlijk gebruik is”;

Overwegende dat de tweede tuchtstraf is opgelegd wegens de veroordeling van 1 december 1986 van verzoeker, ten eerste, om als openbaar ambtenaar valsheid te hebben gepleegd, namelijk één keer door geknoeid te hebben met zijn prikkaart en drie keer door valse vermeldingen op een leveringsborderel van benzine te hebben geplaatst, ten tweede, om als openbaar ambtenaar 3.000 frank te hebben verduisterd die hij uit hoofde van zijn bediening onder zich had, en ten derde, om zich twee keer geld te hebben doen afgeven met misbruik van vertrouwen;

Overwegende dat de valse vermeldingen op de leveringsbons van benzine en het misbruik van vertrouwen hiermee verband houden dat verzoeker bij drie gelegenheden benzine voor zijn persoonlijk voertuig heeft getankt en het bedrag daarvoor invulde op een leveringsborderel aan de gemeente, als zijnde een bedrag aan benzine getankt voor een politiecombi; dat het kennelijk om “het tanken van benzine voor (verzoekers) persoonlijk voertuig, op rekening van de gemeente” gaat waarop, onder meer, de eerste tuchtstraf steunt; dat door verzoeker, na hem op 6 februari 1995 een eerste keer voor die feiten te hebben bestraft, aansluitend tevens nog een tweede keer disciplinair te sanctioneren, de verwerende partij in strijd heeft gehandeld met het in het besproken middel aangehaalde beginsel; dat de onwettigheid de materiële grondslag van de tweede tuchtstraf grotendeels, en dus beslissend, gebrekkig maakt; dat het tot de vernietiging van die tuchtstraf en van de goedkeuring ervan moet leiden;

Overwegende, wat de eerste tuchtstraf betreft, dat verzoeker in een tweede middel de schending aanvoert van artikel 317 van de nieuwe gemeentewet en van de verplichting om de tuchtvordering binnen een redelijke termijn in te stellen; dat onder meer wordt toegelicht dat de tuchtoverheid na de

annulatie van 7 juni 1994 niet opnieuw over een termijn van zes maanden beschikt om een nieuwe beslissing te nemen, dat er anders over oordelen tot gevolg zou hebben dat het belang en de rechtszekerheid van verzoeker opzij worden geschoven ten voordele van de tuchtoverheid die fouten maakt in de ingestelde tuchtprocedure;

Overwegende dat de eerste verwerende partij antwoordt dat verzoeker zich niet tegelijk kan beroepen op de schending van de wettelijk vastgestelde termijn van artikel 317 van de nieuwe gemeentwet én van de onbepaalde redelijke termijn, dat hoe dan ook de tuchtvordering tijdig is ingesteld door de gouverneur, dat hoogstens zou kunnen worden gesteld dat de gemeente de tuchtprocedure binnen de zes maanden na de annulatie moest hernemen, dat die termijn gerespecteerd is, dat de gemeente gedurende de annulatieprocedure niet kon optreden aangezien de verzoeker krachtens het besluit van de gouverneur was afgezet;

Overwegende dat harerzijds de tweede verwerende partij repliceert dat de gemeente slechts op 31 augustus 1994 partij in de zaak werd gezien ze pas op dat moment kennis kreeg van het vernietigingsarrest en gezien ze pas dan de opdracht kreeg toegewezen de procedure te hernemen, dat de gemeente de tuchtprocedure binnen de zes maanden, op 6 februari 1995, heeft afgewerkt;

Overwegende dat verzoeker dupliceert dat de kennisneming van de tuchtfeiten op 27 januari 1986 tussenkwam, dat de gouverneur de tuchtvordering instelde op 7 maart 1986, hetzij na een maand en negen dagen, dat de tuchtoverheid aldus nog over vier maanden en eenentwintig dagen beschikte om de tuchtprocedure te hernemen na de betekening van het vernietigingsarrest op 24 juni 1994, dat de tuchtprocedure pas op 13 januari 1995 werd ingesteld, dit is na een termijn van acht maanden en meer dan zes maanden na 24 juni 1994, dat de gemeente in ieder geval de tuchtprocedure niet onmiddellijk na de mededeling aan haar van het vernietigingsarrest heeft hernomen;

Overwegende dat de eerste verwerende partij in de laatste memorie doet gelden dat de zes-maandentermijn van artikel 317 van de nieuwe gemeentewet voor de gemeente pas begint te lopen vanaf 1 september 1994, dat na een annulatiearrest de tuchtoverheid opnieuw over een periode van zes maanden beschikt om gebruik te maken van haar discretionaire bevoegdheid en al dan niet een tuchtvordering in te stellen, dat het niet opgaat de periode van een maand en negen dagen die er voor de gouverneur is verstreken in mindering te brengen, dat de termijn van zes maanden toen nog niet bestond, dat er geen retroactieve werking mag worden toegekend aan artikel 317, dat zelfs als men de termijn van een maand en negen dagen optelt bij de periode van 1 september 1994 tot 13 januari 1995 de zes-maandentermijn hoe dan ook niet overschreden is geworden;

Overwegende dat het middel in hoofdorde de schending van artikel 317 van de nieuwe gemeentewet aanvoert; dat het artikel ten tijde van de bestreden tuchtstraf luidde :

> "De tuchtoverheid kan geen tuchtrechtelijke vervolging meer instellen na verloop van een termijn van zes maanden na de vaststelling of de kennisname van de strafbare feiten.
>
> In geval van strafrechtelijke vervolging voor dezelfde feiten, begint deze termijn te lopen de dag dat de tuchtoverheid door de gerechtelijke overheid ervan in kennis gesteld wordt dat er een onherroepelijke beslissing uitgesproken is of dat de strafrechtelijke procedure niet voortgezet wordt";

Overwegende dat het aangehaalde artikel is ingevoegd door het artikel 1 van de wet van 24 mei 1991 tot wijziging van de nieuwe gemeentewet wat de tuchtregeling betreft; dat volgens het artikel 5 de wet in werking treedt op 1 september 1991; dat luidens de overgangsbepaling van het artikel 4 de tuchtvordering die is ingesteld vóór 1 september 1991, afgehandeld wordt volgens de bepalingen die vóór deze datum van kracht waren; dat wel volgens de memorie van toelichting de overgangsbepaling niet het voorschrift over onder meer de verjaring betreft, dat "onverkort" in werking treedt op 1 september 1991; dat de minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt in zijn omzendbrief van 24 maart 1992 (B.S., 3 april 1992) toelicht dat de bepaling in verband met de

verjaring van tuchtstraffen zonder beperking in werking treedt op 1 september 1991, "zelfs voor (...) strafbare feiten die vastgesteld of vernomen werden voor deze datum";

Overwegende dat de tuchtprocedures die tot de bestreden straffen hebben geleid niet gewoon de voortzetting zijn van de tuchtprocedure die de gouverneur vóór het vernietigingsarrest van de Raad van State nr. 47.787 van 7 juni 1994, op 7 maart 1986 tegen verzoeker heeft ingezet; dat het integendeel om twee totaal nieuwe tuchtprocedures gaat, door de gemeenteraad aangespannen met tuchtverslagen van 13 januari 1995 van de hoofdveldwachter en brieven van dezelfde datum aan verzoeker; dat het stellige verweer van de verwerende partijen ter zake geen enkel ruimte tot twijfel laat; dat zij met zoveel woorden stellen dat de vroegere procedure "niet (werd) verder gezet", dat "er finaal de voorkeur werd aan gegeven om de tuchtprocedure volledig opnieuw op te starten" en dat de gemeente "de tuchtprocedure ab initio heeft hernomen"; dat de overgangsbepaling van het voormelde artikel 4 te dezen dus hoe dan ook niet van de toepassing van het nieuwe artikel 317 van de nieuwe gemeentewet betreffende de verjaring heeft vrijgesteld;

Overwegende dat de eerste tuchtstraf gesteund is op vier tenlasteleggingen: overmatig alcoholverbruik; het uitslapen door verzoeker van zijn roes tijdens de diensturen, op het politiebureau, het oproepen van burgers op het politiebureau terwijl hij er dan niet is, en het tanken van benzine voor zijn persoonlijk voertuig, op rekening van de gemeente; dat met betrekking tot de eerste drie feiten geen strafrechtelijke vervolging is ingesteld; dat bijgevolg, zoals de Raad van State nader heeft toegelicht in onder meer het arrest VAN ROMPUY, nr. 63.857 van 8 januari 1997, de verjaringstermijn voor die feiten gaat lopen van zodra enig orgaan aan wie de wet de bevoegdheid heeft opgedragen een tuchtstraf aan de betrokkene op te leggen, ze vaststelt of ervan in kennis wordt gesteld;

Overwegende dat de drie voormelde feiten zich hebben voorgedaan eind 1985-begin 1986; dat toen op grond van de artikelen 129, § 3, en

130bis, tweede lid, van de gemeentewet de tuchtbevoegdheid over verzoeker aan de gouverneur én de burgemeester toekwam; dat, ten gevolge van de invoeging van artikel 188 van de gemeentewet door artikel 1 van de wet van 11 februari 1986 op de gemeentepolitie, de bevoegdheid van de gouverneur vanaf 16 december 1986 naar de gemeenteraad is overgegaan;

Overwegende dat de feiten met betrekking tot het alcoholmisbruik, het slapen tijdens de dienst en het nodeloos oproepen van burgers aangehaald en beschreven worden in een brief van 26 februari 1986 van de burgemeester aan de gouverneur; dat beiden er dus ten laatste eind februari 1986 kennis van hebben; dat de gemeenteraad zelf sinds uiterlijk 30 juni 1986 van de feiten op de hoogte is, aangezien hij ter zake op die dag, met toepassing van artikel 129, § 3, eerste lid, tweede zin, van de gemeentewet, door de gouverneur werd gehoord;

Overwegende dat uit wat voorafgaat volgt dat het beginpunt van de termijn van verjaring van de tuchtvordering voor de genoemde drie feiten in elk geval in 1986 dient te worden gesitueerd; dat de tuchtvordering op 13 januari 1995 verjaard was; dat de omstandigheid dat de toepassing van de verjaringsregel van het artikel 317 van de nieuwe gemeentewet in de concrete omstandigheden van de zaak meebrengt dat volgens de wet van 24 mei 1991 die de regel invoert, de verjaring al is ingetreden bij het in werking treden van de wet, niet tot een andere conclusie noopt; dat zulks juist het gevolg is van de, doelbewuste, afwezigheid van een overgangsregeling om dat te vermijden;

Overwegende dat het tweede middel tenminste in de besproken mate gegrond is; dat de onwettigheid de materiële grondslag van de eerste tuchtstraf decisief aantast; dat zij tot de vernietiging van de tuchtstraf en van de goedkeuring ervan moet leiden,

B E S L U I T :

<u>Artikel 1</u>.

Vernietigd worden de twee besluiten van 6 februari 1995 van de gemeenteraad van De Pinte waarbij Jackie HUYGHE van ambtswege wordt ontslagen, een eerste keer "met retroactiviteit tot 12 februari 1986" en een tweede keer "met ingang van 7 februari 1995", evenals het besluit van 3 mei 1995 van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden tot goedkeuring van die gemeenteraadsbesluiten.

<u>Artikel 2</u>.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de verwerende partijen, elk voor de helft.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op dertien november 2001, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	J. LUST,	staatsraad,
	G. VAN HAEGENDOREN,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

S. DOMS. **D. VERBIEST.**